

Forsøget, maatte jeg da komme til at gaa i det ærede Medlems Fodspor, saaledes at han gik i Forvejen; saa kunde vi faa at se, hvor langt jeg vilde kunne følge efter.

Det ærede Medlem hævdede, at ikke blot var Arbejdslønnen ikke for dyr, men heller ikke var Materialepriserne for høje; maaske var de det paa et ganske enkelt Omraade, sagde det ærede Medlem, og i denne Forbindelse nævnte det ærede Medlem Cementringen, som han kaldte det, og visse Sanitetsartikler, men alt dette betød forholdsvis lidt, og det har det ærede Medlem Ret i. For Byggeriets Vedkommende er det særlig Arbejdslønnen, der er bestemmende med Hensyn til Prisen, og i mindre Grad Materialepriserne, selv om der i disse ogsaa indgaar en betydelig Arbejdslønning. Men jeg vil dog tro, at noget ejendommeligt er der i den Forbindelse. Jeg synes, det er underligt, at man, f. Eks. hvad Stenpriserne angaar, ikke er naaet længere ned fra de Priser, der fastsattes paa den Tid, da Kulpriserne havde naaet deres Maksimum, ligesom at man ogsaa for Cementprisen Vedkommende staa saa nær om mod det, der krævedes i den Periode, da Kullene, hvis Pris er ubetinget bestemmende for Cementprisen, laa oppe i Højder, som vi nu Gudskelov kun har en Erindring om, men som ikke længer findes. At denne Pris paa dette vigtige Byggemateriale ligger i den samme Højde her i Landet som den, til hvilken dansk Cement leveres paa Vestkysten af Amerika, synes mig dog at tyde paa, at her er Forhold, som Byggeindustrien vist burde have sin Opmærksomhed henvendt paa, og som jeg ogsaa anbefaler til det ærede Medlem J. Chr. Jensens nærmere Overvejelse.

Nej, siger det ærede Medlem, det er ikke Prisen paa de nye Huse, der er for høj, men det er Priserne, som er for høje i Forhold til Priserne paa de gamle Lejligheder, og det kan det ærede Medlem i nogen Grad have Ret i. Men det ærede Medlem ved, at de Priser, der skal betales for Boligrum i de nye Ejendomme, ligger højere end Betalingsevnen tillader, saa selv om den Pris-difference mellem nye og gamle Lejligheder ikke var til Stede, selv om der ikke var de to forskellige Prisniveauer, som det ærede Medlem har paapeget, vilde alligevel den Pris, som absolut maa betales for at faa Lejlighed i nye Ejendomme, ligge over de allerfleste Lejeres Ydeevne. Men naar det er Tilfældet, og naar Bolig, saaledes som det ærede Medlem rigtig har bemærket, er en Livsfornødenhed, kan det virkelig, som ogsaa det ærede Medlem Hr. Helesen

pågede paa, ikke nytte noget, at man løfter de gamle Ejendomme op i Niveau med de nye eller tæt derved, selv om Staten vilde tage en væsentlig Del af den Forhøjelse, der blev Tale om. Det kan ikke nytte, naar de, som skal bebo Ejendomme, ikke kan betale Lejen. Derfor er der, som jeg i anden Forbindelse har haft Lejlighed til at bemærke overfor det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen, i denne Sag ikke andet at gøre, end at de Bygherrer — og det ærede Medlem er jo fremtrædende i saa Henseende — som tilvejebringer Boliger, og for adskilliges Vedkommende tilvejebringer dem i stor Stil, maa søge at gøre deres Indflydelse gældende til det yderste, for at Prisniveauet ved Opførelse af nye Bygninger sænkes, og det maa gøres ved Fald i Arbejdsløn og ved Fald i Materialepriser, andre Veje gives der ikke — naturligvis ogsaa ved Bekæmpelse af visse Ringdannelser og visse Aftaler, som jeg har en Formodning om er til Stede indenfor visse Organisationer, og som alt-sammen medvirker til at fordyre Tilvejebringelsen af den Livsfornødenhed, vi her beskæftiger os med.

Nu taler det ærede Medlem dernæst om, at gennem det, der er foregaaet, er der sket Ulykker, som har bragt stor Sorg og megen Fortvivelse i mange Hjem, Hjem, som maa lide i Stilhed, fordi Lejerne er bragt til Tavshed. Men disse Ulykker er sket under den Huslejelovgivning, vi nu har haft i en Aarrække, saa denne Lovgivning kan altsaa ikke bjærge i Havn overfor Krav fra Husejeres Side; det maa dog antages, at de Krav, der er blevet opfyldt, og som Nævnene altsaa har godkendt, maa have forekommet disse Nævn vel begrundede. Og naar man saa siger, at i Hjemmene lides der i Stilhed, og at Lejerne er bragt til Tavshed, saa er det en oratorisk Taleblomst, som, naar den fremsættes med fornøden Schwung — og det formaar det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen —, kan gaa til Hjertet hos mange, men det betyder jo ikke saa overordentlig meget; thi Lejerne har en rigtig livskraftig Landsorganisation, og jeg skulde tro, at den vil være i Stand til at lade Lejerrøsten komme til Orde i et hvilket som helst Forhold uden at kompromittere den enkelte paa en saadan Maade, at hans Boligforhold derigennem vilde blive bragt i Fare. Det faar det ærede Medlem vist ikke ret mange Medlemmer indenfor dette høje Ting til at tro; at der skulde være tilvejebragt en stum Lejerstand her i Landet gennem de senere Aar, tværtimod, det forekommer mig, hvad kun kan siges at være glædeligt, at denne Del af Befolkningen i høj Grad har faaet